

Störst i Sverige om nykterhet, alkohol och andra droger

accent

Nº1 2024

En tidning från
IOGT-NTO

8

månader
till historisk
extrakongress

Sanna Lundells
medberoende
fick levas ut
i offentligheten

Aldrig osynlig

Tyskland legaliserar cannabis • **Alkohol i unga år** kan påskynda demens
• **Fler dör** av narkotikaöverdoser • **Så påverkar EU-valet** drogpolitiken •
Folkhälsoföregörare utses av UNF • **Oro för Tollare** när IOGT-NTO tar över

Daglig nyhetsuppdatering, reportage och tidningsarkiv finns på accentmagasin.se

Tipsa redaktionen!
accent@iogt.se

Ett år vi kommer att minnas

Det är kanske sent att välkomna till det nya året. Men det är ändå året vi har framför oss som ligger mig närmast i tankarna när jag fogar samman det här första numret av Accent. Det första numret för året och det första för mig som vikarierande chefredaktör.

2024 kan bli ett viktigt år på den globala scenen, med flera pågående krig och ett amerikanskt presidentval

som kan påverka även oss i Sverige nu när vi står på NATO:s tröskel. Men även för vår egen rörelse kommer det här att bli ett viktigt år.

”Även för vår egen rörelse kommer det här att bli ett viktigt år.”

Som du kan läsa här bredvid har Tyskland valt att legalisera cannabis, ett beslut som på sikt kan komma att påverka inställningen till cannabisfrågan i Europa. Dessutom kan du läsa om vad sommarens EU-val betyder för folkhälsan på sida 8.

För IOGT-NTO-rörelsen är 2024 året då fyra förbund ska organiseras om till någon ny konstellation. Du kan läsa om var processen står i skrivande stund på sida 10.

För Accent för året med sig osäkerheter, men också möjligheter till utveckling. Som vikarie är mitt jobb att greppa årorna och ro för alla krafter jag har. Om du vill följa med på resan så rekommenderar jag verkligen att du går in på accentmagasin.se och börjar prenumerera på vårt nyhetsbrev, så får du en förstklassig plats på britsen bredvid mig.

Jens Wingren
vikarierande
chefredaktör

accent Pressläggning: 18 mars Nästa nummer: 3 juni
Ulrica Ambjörn Chefredaktör och ansvarig utgivare,
(tjänstledig) Jens Wingren Vikarierande chefredaktör
och reporter, 073-372 62 02, jens.wingren@iogt.se Kim Reenas Ställföreträdande
ansvarig utgivare, 073-372 62 02, kim.reenas@iogt.se Layout och produktion
Spektra Omslag Foto: Gustav Gräll Adress Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm
Tryck Stibo, Katrineholm Obeställt material Accent ansvarar inte för insänt
obeställt material. Allt innehåll i Accent lagras och kan publiceras elektroniskt.
ISSN 0345-0406. Medlem i Sveriges tidskrifter. Svanenmärkt. Adressändring
görs till medlemservice@iogt.se eller 08 672 60 38 Webb accentmagasin.se

Foto: Kimzy Nainey och Maheshkumar Painam

Tyskland legaliserar cannabis

Omröstning Från den första april blir det i Tyskland lagligt att ha tre cannabisplantor hemma och att ha 25 gram cannabis på sig, tillräckligt för att rulla ett dussintal cigaretter. Inom kort kommer tyskar som fyllt 18 år att kunna köpa cannabis hos licenserade försäljare, så kallade cannabisklubbar. Det rapporterar Reuters.

Men det kommer fortfarande att vara olagligt att röka cannabis på vissa platser, som till exempel i närheten av skolor och sportanläggningar. Tyskland är därmed det tredje europeiska landet att legalisera cannabis efter Malta och Luxemburg. Med sina 80 miljoner invånare är Tyskland Europas folkrikaste land och legaliseringen skulle kunna påverka vilken väg andra länder, eller EU, väljer att ta när det gäller cannabis.

Jens Wingren

”Frågan om hur länge behandlingen ska vara bör finnas med hela tiden.”

Foto: David Naylor

Christina Nehlin Gordh, docent i klinisk beroendeforskning vid Uppsala universitet tycker inte att LARO-behandling mot opioidberoende nödvändigtvis ska ses som en livslång behandling.

Onlinelangning snart ikapp gatuhandeln

Studie De senaste åren har drogmarknaden på sociala medier vuxit till att bli nästan lika stor som gatuhandeln med droger. Försäljningen sker också i större kommersiell skala enligt en ny dansk studie.

– Vi ser att det finns många fler plattformar än för fem år sedan, säger Jakob Demant, professor i sociologi vid Köpenhamns universitet och en av författarna bakom studien.

Anna Jonasson

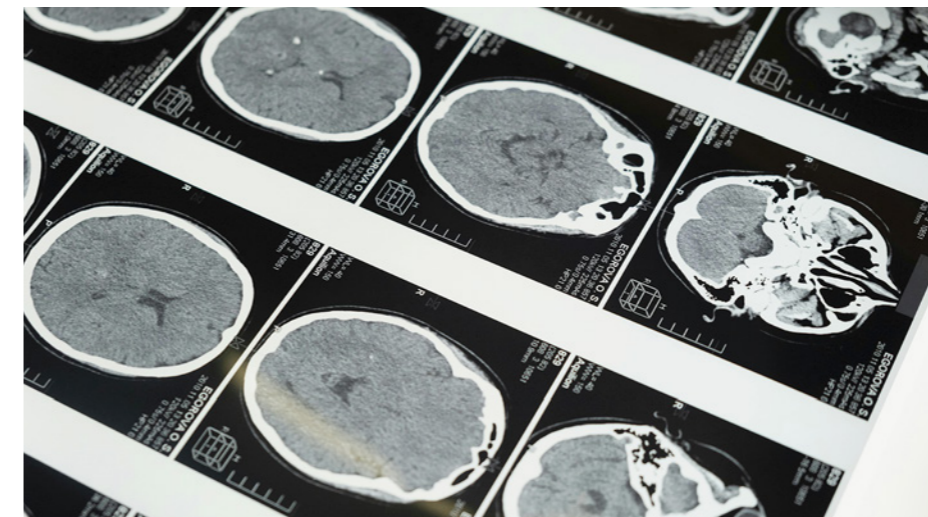

Foto: Cottonbro studio

Alkohol i unga år kan påskynda demens

En ny rapport visar hur alkohol påverkar hjärnan och att berusning i ungdomen kan få allvarliga konsekvenser.

Rapport – Med hög konsumtion kan man sänka sin intellektuella förmåga konstant, säger Sven Andréasson, professor emeritus på Karolinska institutet, alkoholläkare och en av forskarna bakom rapporten *Alkohol och hjärnan*.

Rapporten är den tionde i serien *Alkohol och samhället* som ges ut av IOGT-NTO och slår fast att alkohol påverkar stora delar av hjärnan och dess funktioner.

I sammanfattningen skriver forskarna att ju mer alkohol man dricker, desto mindre hjärnvolym har man kvar senare i livet.

– Mest uppseendeväckande var kanske det här om livsstilsförloppet; att unga som dricker i tonåren löper risk att drabbas av tidig demens.

Många gör sin alkoholdebut i tonåren. Under den perioden kan alkohol orsaka förändringar i hjärnans struktur och ge bestående kognitiv försämring.

– Alkohol i unga år ökar kraftigt risken att bli beroende. Majoriteten av de som utvecklar ett beroende gör det faktiskt före 25 års ålder; hälften gör det innan de fyllt 21. Det är extra bekymmersamt eftersom folk i den åldern sällan kommer på tanken att söka hjälp. Det är en utmaning för vårdsamhället att visa att det finns hjälp att få.

Eva Ekeröth

Forskarrapporten överraskar riksdagspolitiker

Seminarium Effekterna på unga överraskade när rapporten *Alkoholen och hjärnan* presenterades i riksdagen. Att alkoholberoende främst drabbas unga var nytt för de flesta.

– Att så många utvecklar alkoholberoende före 18 års ålder var nytt för mig, säger

Dan Hovskär (KD), suppleant i riksdagens socialutskott.

Dženan Čišija (S), även han suppleant i socialutskottet, instämmer.

– Jag hade ingen aning om att så många unga utvecklar beroende. Det är viktigt att vi får fram det.

Båda anser att det är

viktigt att sprida kunskap om forskningen.

– Det finns många myter om alkohol, som att ett glas vin skulle vara nyttigt. Men det är inte många som vet att det är en riskfaktor för depression och självmord, säger Dan Hovskär.

Eva Ekeröth

Narkotikadöden ökar igen

Överdoser 519 personer dog av narkotikaförgiftning 2022, 69 fler än året innan. Ökningen består till största del av män och av fall som bedöms handla om suicid. Det redovisar Folkhälsomyndigheten i en ny rapport.

Jens Wingren

3 miljoner svenskar riskbrukar alkohol

Kartläggning I höstas presenterade Socialstyrelsen nya riktlinjer för vad som bör utgöra ett riskbruk av alkohol. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, uppskattar nu att mer än hälften av vuxna svenskar som dricker har ett riskbruk. Det kan röra sig om så många som 3,3 miljoner svenskar, hela 41 procent av den vuxna befolkningen. Det är vanligare med riskbruk i storstäder och i åldersgruppen 50–64 år.

Jens Wingren

Foto: Istockphoto

Thailand vill återkriminalisera cannabis

Omvändning Användningen av cannabis har skenat i Thailand sen drogen slutade klassas som narkotika 2022. Nu drar den nya regeringen in bromsen med ett lagförslag som drar tillbaka legaliseringen. Enligt en studie har var fjärde thailändare mellan 18 och 65 år använt cannabis sedan det blev lagligt och det har blivit vanligare med cannabispåverkade på landets akutmottagningar.

Jens Wingren

”Jag gjorde ett val att träda fram”

Frilansjournalisten Sanna Lundell har under hela livet präglats av närståendes beroendesjukdomar. Nu vill hon att fler ska förstå sig på medberoendet.

TEXT Ida Therén FOTO Gustav Gräll

Sanna Lundell kommer direkt från stallet, med friska rosor på kinderna när vi ses. Vi är några mil utanför Stockholm, nära hästgården där hon bor med sina barn och mannen, skådespelaren Mikael Persbrandt. Hästarna har alltid varit en viktig del av Sannas liv, men särskilt de senaste tio åren har de blivit en del av livet både privat och i arbetet och har skapat en känsla av frihet och lugn i en hetsig tillvaro.

Men karriären har innehållit mycket mer än hästar. Hon ser sig själv som frilansjournalist, men samtidigt är hon även anhängigterapeut, programledare för *Karlavagnen* i P4, poddare, arrangör av hästevents och diakonistudent. Hon har också många följare i sociala medier där hon delar med sig av livet på gården och de olika projekten.

Det har alltid varit fullt upp kring henne, men 2010 ändrades mycket. Hon var mitt

uppe i en rad frilansuppdrag, småbarnsliv och bloggande när utbrändheten slog till. Det var efter det som hon bestämde sig för att flytta ut på landet.

– Då bestämde jag mig för att jag måste göra något annat. Jag måste jobba med händerna också, inte bara med huvudet. Vi rör oss mot restaurangen nära stall-

▶ SANNA LUNDELL

Ålder 45 år.

Bor På en hästgård utanför Stockholm med maken Mikael Persbrandt, barn, hästar och hundar.

Gör Frilansjournalist, anhängigterapeut, med mera.

Aktuell med En serie om medboende som sändes i P1 i höstas, podden *Inte din morsa* och som programledare för *Karlavagnen* i P4. Reser runt landet med föreläsningen *Våga prata om det*, som handlar om beroende, medberoende och psykisk ohälsa.

byggnaden och hoppbanan, och hon beställer vant in lunch. Personalen och de andra stammisarna känner igen henne och några hundar kommer fram och nosar bekant på hennes hemtrevliga doft av häst och stall. Vi sätter oss och det märks att Sanna att Sanna själv är van att formulera sin historia. Hon berättar att utbrändheten inte bara handlade om arbetet, utan var också nära kopplat till det Sannas karriär handlat om på senare år: medberoendet. Det har funnits där ända sedan barndomen då pappans alkoholism präglade familjen. Drickandet var inte heller bara privat utan också något som syntes i offentligheten: pappan är musiker och författaren Ulf Lundell och hans liv var löpsedelstoff.

Trots att Sanna själv växte upp i Åre, fysiskt avskilt från stockholmslivet, var det svårt att vara anonym. Efter gymnasiet pluggade hon islamologi och hoppades bli utrikeskorrespondent, men drömmen fick läggas på ▶

hyllan när hon blev gravid bara lite över 20 år gammal. Istället tog hon jobben som gavs.

– När jag fick frågan om jag ville blogga på Mama fattade jag också att det var för att jag hade en bakgrund som intresserade folk. Jag gjorde ett val att träda fram, eftersom jag ändå aldrig skulle kunna vara osynlig i mina texter. Men kändisskapet är egentligen inget jag går igång på.

Fast, konstaterar hon. Det vet man ju aldrig, eftersom det bara är såhär det varit. Jag kanske hade saknat det om jag inte fått det, tillägger hon efter viss reflektion.

Livet i rampluset eskalerade när hon blev ihop med skådespelaren Mikael Persbrandt, en relation som håller i sig 18 år senare. Idag är maken nykter men under många år skrevs det i tidningarna om hans festande – något han själv talat ut om i sin självbiografi. Hon poängterar också att maken var 42 när han fick sitt första barn och levde det mer typiskt ungdomliga festlivet längre än de flesta. Idag är han helykter och har fått en diagnos som bipolär. Hennes pappa har däremot börjat dricka igen, efter många år som nykter.

Allt det här låg och puttrade i bakgrunden, när Sanna efter utbrändheten verkligen började aktivt ta tag i sitt medberoende. Typiska drag när man lider av det är kontrollbehov,

”Jag tror att det är jättejobbigt för någon i missbruk att vara med en person som sticker hål på förnekelsebubblan.”

låg självkänsla och att se sig själv som offer, något hon kände igen i sig själv.

– Medberoendet gör att jag är extremt konfliktradd och kan tolerera saker som andra inte står ut med, allt från osunda arbetsmiljöer till relationer. Istället för att gå därifrån blir jag mentalt besatt av att lösa saker och försöka kontrollera utgången.

Det första steget i arbetet med det aktiva medberoendet var att börja sätta gränser, något som ofta skrämmer bort folk som tidigare tyckt att man var lätt att ha att göra med.

– Min första anhörigterapeut sa, din telefonbok kommer halveras, men oroa dig inte – den kommer byggas på igen. När man börjar sätta gränser attraherar man en helt annan typ av människor.

I samband med det egna arbetet skapade hon och Ann Söderlund, som hon idag har en

populär podd ihop med, det uppmärksammade programmet *Djävulsdansen* för SVT, som handlar om medberoende.

– Vi fick verkligen kämpa för att sälja in serien, men den fick en enorm genomslagskraft. Första avsnittet hade över en miljon tittare.

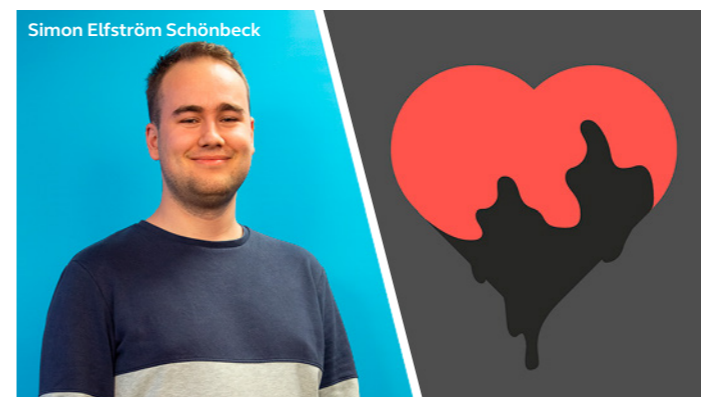
I mycket av det journalistiska arbetet med medberoendet har hon utgått från sig själv. Eftersom hennes pappa varit så öppen med sin alkoholism och hennes man var så omskriven under sina mer ”vilda” år, var det ett naturligt steg att prata öppet om det egna medberoendet och utgå ifrån den egna erfarenheten.

– Det hade känts jättekonstigt att inte berätta det som alla redan vet. Valet gjorde inte riktigt jag. Och har man en egenupplevd erfarenhet man delar med någon blir det mycket lättare att komma nära. Jag har mötts av så mycket kärlek, förståelse och fått enorma förtroenden från människor som delar liknande erfarenheter.

Just nu föreläser Sanna Lundell i samarbete med IOGT-NTO om att våga prata om beroende, medberoende och psykisk ohälsa. Hon studerar också till diakon. På sätt och vis är det en motvikt till tendensen hon märkt sedan hon utbildade sig till anhörigterapeut för fem år sedan: ett skifte i samhället mot en mer medikaliserad syn på beroende.

Sedan flera år tillbaka har Sanna ingen kontakt med sin pappa – på hans initiativ. Hon pratar om det distanserat och kontrollerat, som att hon presenterar en uppsättning fakta. Sakligt konstaterar hon att det är väldigt svårt att ha en fungerande relation med en person som har ett aktivt missbruk. Att man inte kan förvänta sig en sund relation på bådas villkor.

– Jag tror att det är jättejobbigt när man är i ett aktivt missbruk att vara med en person som hela tiden sticker hål på förnekelsebubblan. Är man i ett aktivt fördjupat missbruk undviker man människor som kan spegla en och man blir mer och mer ensam. ☹️

UNF utser folkhälsoföregörare

Pris Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, har instiftat ett nytt anti-pris, som ska uppmärksamma hur vi pratar om folkhälsa.

– Vi kände att det pratas alldeles för lite om det nuförtiden. När man väl pratar om folkhälsa så görs det nästan enbart utifrån ett ekonomiskt perspektiv, säger Simon Elfström Schönbeck, vice ordförande i UNF:s förbundsstyrelse.

Med priset hoppas UNF bidra till att skifta fokus i debatten om folkhälsan.

– Varför då inte peka ut någon av de värsta aktörerna? Någon som gör ett riktigt värdelöst arbete? Förhoppningsvis så kan det få andra att tänka till.

Vad vinner man då?

– Antagligen mest uppmärksamhet. Men det kommer finnas en statyett också.

Årets folkhälsoföregörare kommer att utses av en panel och presenteras på UNF:s förbundssamling i Stockholm 3–5 maj.

Jens Wingren

302

aktiviteter, 45 fler än året innan, arrangerades under 2023 års Vit jul. Totalt deltog 15 000 personer i nyktra aktiviteter arrangerade genom kampanjen.

Källa: Junis

IOGT-NTO:s högsta chef slutar

Organisation Kim Reenaas har varit IOGT-NTO:s generalsekreterare sedan 2019 och har lett förbundet genom en ekonomiskt utmanande tid. Att hon slutar nu säger hon delvis har att göra med processen att hitta en ny organisationsform och att det då behövs ett nytt ledarskap. Hon jobbar sin sista dag i slutet av maj och det ligger nu på förbundsstyrelsens bord att hitta en ny chef.

Jens Wingren

Foto: Pressbild

Miljonlotteriets avkastning ökar

I fem år har IOGT-NTO-rörelsens lotteri dragits med sjunkande siffror. Nu kan trenden ha vänt.

Ekonomi 2018 hade Miljonlotteriet en avkastning på 132 miljoner kronor. De pengarna kunde sedan fördelas mellan IOGT-NTO-rörelsens förbund och användas för att finansiera verksamhet. För fem år sedan utgjorde pengarna från Miljonlotteriet 69 procent av IOGT-NTO-förbundets intäkter och länge låg Miljonlotteriets årliga avkastning på över hundra miljoner kronor. Men efter 2018 har tiderna varit tuffare.

Den årliga avkastningen sjönk år för år och 2022 kunde bara 42 miljoner kronor avsättas för rörelsens verksamhet. Samma år fick rörelsen göra sig av med en stor del av sin personalstyrka. Under 2017 inkom flera klagomål på hur Miljonlotteriet sålde sina lotter via telefon, vilket ledde till att lotteriet stämades av konsumentombudsmannen.

Efter detta har lotteriet rört sig bort från telefonförsäljningen för att istället satsa digitalt. Men avkastningen har fortsatt sjunka, tills nu.

– Under de senaste åren har ett omfattande digitalt utvecklingsarbete genomförts vilket resulterade i ökad digital omsättning, säger Miljonlotteriets vd Jonatan Hjort.

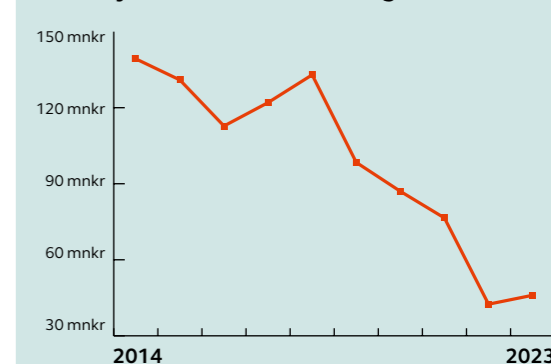
Nu står det klart att Miljonlotteriets avkastning för 2023 landar på 46 miljoner kronor, det vill säga fyra miljoner mer än året innan. När pengarna fördelats på rörelsens olika förbund tillfaller cirka 27 miljoner IOGT-NTO-förbundet.

– Förändringen beror i huvudsak på ökad försäljning av digitala lotter och digital bingo, säger Jonatan Hjort. IOGT-NTO:s kassör Mattias Gotthold är försiktigt positiv.

– Vi hoppas att det är början på en långsiktig positiv trend. Men, det gäller att veta att vi som rörelse lever på mindre pengar idag än vad vi gjorde förr, säger han.

Jens Wingren

Miljonlotteriets avkastning 2014–2023

Tullverket: Unga lockas in i smuggling

Narkotika Barn och unga ställer upp som mottagare av paket med narkotika och vapen efter att ha kommit i kontakt med kriminella på sociala medier. Tullen slår nu larm efter att ha stött på allt fler unga så kallade paketmålvakter.

Jens Wingren

Absolut stänger besökscentrum

Alkoholturism Absolut Home i Åhus lanserades som ett besökscentrum 2018 där man kunde få guidade visningar och provsmakningar av Absolut spritprodukter. Men nu meddelar The Absolut Group att besökscentret stänger för allmänheten den 23 mars. Det är framförallt utanför somarmånaderna som intresset varit för svagt skriver företaget i ett pressmeddelande.

Jens Wingren

Bild: iStockphoto

Nödläge utlyst i Portland

Legalisering Efter att den amerikanska delstaten Oregon blev först med att legalisera narkotika 2020 har dödligheten skjutit i höjden. Personer som påträffats med narkotika har erbjudits hjälp i stället för straff men få har näppat. I februari utropades nödläge i staden Portland och det verkar nu troligt att legaliseringen dras tillbaka.

Jens Wingren

Foto: Jens Wingren

Därför spelar EU-parlamentsvalet roll

I sommar går Europa till urnorna för att välja sina EU-parlamentariker. Och det finns flera anledningar att engagera sig för den som vill påverka folkhälsan i positiv riktning.

EU För Rebecka Öberg, politisk sekreterare i EU-frågor hos IOGT-NTO, är EU-politiken alltid aktuell. Under våren och fram till EU-valet i juni hoppas hon att alla andra också ska tycka det.

– EU-valet sätter ramarna för Sveriges alkoholpolitik under den kommande femårsperioden. Här kan vi i IOGT-NTO använda våra styrkor hos både gräsrotter och Brysselkontor för att ställa krav för en folkhälso-betonad agenda.

Hon tycker att tiden talar för att det kommer bli lättare att driva alkoholpolitiska frågor inom EU framöver.

– Det blir allt mer tydligt att vi har evidensen på vår sida, på samma sätt som civilsamhället har haft gentemot tobaksindustrin. Sverige ses av många som ett föredöme med en evidensbaserad alkoholpolitik, men samtidigt är traditionen i EU att se alkohol som en näringslivsfråga så stark.

Och det kommer finnas möjlighet för medlemmar i IOGT-NTO att engagera sig.

– Vi kommer att ta fram underlag till debattartiklar och insändare, samt informationsmaterial som kan användas för att sprida kunskapen både till politiker och till allmänheten.

Eva Ekeröth

Foto: Privat

Rebecka Öberg

OS tecknar sponsringsavtal med öljätte

Idrott För första gången kommer olympiska spelen kommer sponsras av ett ölföretag. Den internationella olympiska kommitténs, IOK, ordförande Thomas Bach kallade samarbetet för ”en perfekt matchning” och pratade om ”glädje för sport och livet” när samarbetet presenterades, rapporterar CNN.

IOK och AB InBev framhåller att sponsringsavtalet, som sträcker sig över de tre kommande olympiska spelen, kommer att fokusera på alkoholfri öl då det är en växande marknad som kan skapa ett mer ansvarsfullt drickande. Men tidigare

forskning har visat att det är varumärket snarare än alkoholhalten som konsumenter uppfattar av reklamen.

AB InBev äger märken som Corona, Budweiser och Stella Artois. Hur mycket pengar det handlar om har företaget vägrat avslöja.

Jens Wingren

”Jag ville skapa alkoholfria drycker som funkar.”

Smaknörden Erika Ollén

Var kom idén ifrån att skapa alkoholfria drycker?

– Jag ville skapa alkoholfria drycker som funkar, där dryckesupplevelsen är viktigare än att det ska vara en alkoholfri variant av något som redan finns. Drivet var att utmana alla de alkoholfria produkter som finns ute idag.

Var tanken att ”härma” alkoholhaltiga drycker?

– Våra produkter syftar inte till att efterlikna alkohol i smak men i stämning. Det finns hur många avalkoholiserade viner som helst och om du är vinproducent har du en tydlig bild av vad vin är, och då är det en begränsning. Mina produkter smakar inte som man är van vid och det är inte meningen. Drycken vi producerar ligger i vin- och spritflaskor för att folk ska förstå när de ska dricka det. Det som jobbar emot just våra produkter är att människor blir förvirrade för att de tror att det ska smaka vin – och så gör det inte det.

Hur ser du på framtiden när det kommer till alkoholfria alternativ?

– Efterfrågan på alkoholfritt växer överallt och även globalt. Alkoholfritt har varit en stark trend ganska länge, och alla spritföretag har alkoholfria produkter. Efterfrågan på just våra produkter är störst i USA, och växer långsamt även i Sverige.

Text: Julia Wiberg Foto: Mikael Holgersson

Erika Ollén, 41 år, är grundaren bakom Gnista Spirits som startade 2016. Sedan dess har företaget vunnit flera internationella priser. I sortimentet ingår röda viner och spritdrycker som tillverkas på bland annat kryddor, frukt, sirap och juice. Habanero används för att få till den spritiga ”hettan”.

Foto: Privat

Hallå där Anna Bergkvist, projektledare för den nya organisationen

1 IOGT-NTO-rörelsens förbund har beslutat att utreda en sammanslagning, har det klarnat något om hur slutresultatet kommer att bli?

– Huvudalternativet just nu är att det blir två organisationer. Hur de ska se ut är dock ganska öppet. Ska de bestå av sammanslagningar av de gamla, eller ska det vara två helt nya? Det finns med i utredningsdirektivet att ungas inflytande ska säkras. Alla fyra organisationerna är överens om att unga måste vara i fokus.

2 Varför inte bara föreslå en vuxen- och en ungdomsorganisation?

– Enligt utredningsdirektiven har vi två saker att förhålla oss till. Det ena är frågan om ungas inflytande och makt. Det andra är att organisationerna ska kunna söka projektbidrag för olika målgrupper. Alla är överens om att vilja ha unga i båda organisationerna. I Junis, NSF och även i UNF, har vi ledarledd verksamhet med vuxna som leder barn, unga som leder barn och unga som leder unga. Ledarna i Junis är inte medlemmar där utan i någon av de andra organisationerna.

3 Hur ser tidsplanen för processen ut?

– Extrakongresser kommer att hållas den 23:e november i Norrköping. Det blir ett gemensamt tillfälle för alla fyra förbunden.

Eva Ekeröth

Foto: Nathalie C. Andersson

Oro för Tollare när IOGT-NTO tar över

Personalgruppen oroas över Tollare folkhögskolas framtid när IOGT-NTO tar över fastigheten. Men styrelsen bedyrar att man just nu gör allt man kan för att den skuld-satta skolan ska finnas kvar.

Folkhögskolorna Majoriteten av de anställda på skolan uttryckte sin oro för Tollares framtid och ett missnöje med processen kring att rädda skolan i ett öppet brev i februari.

– Vi upplever att det har gått väldigt fort och att processen inte varit tillräckligt transparent. Det känns som att det finns saker de döljer för oss, säger en i personalen, som vill vara anonym, till Accent.

Sedan tidigare är det känt att Tollares ekonomi har varit dålig och att fastigheten är i ett skriande behov av dyra underhållsinsatser. I höstas beslutades därför att IOGT-NTO kommer att ta över ägandet av fastigheterna i utbyte mot att man avskriver Tollares skulder. Men exakt vad detta innebär och vad som kommer hända med fastigheten är ännu inte klart.

Camilla Berner

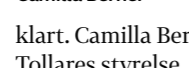

Foto: Privat

Camilla Berner är ordförande för Tollares styrelse.

– Vi kan inte lappa och laga med ytterligare lån utan vi behöver en hållbar balans så att skolan kan stå på egna ben. Vi har nu gjort

tydligt för IOGT-NTO vad vi behöver för att kunna bedriva folkhögskola i lokalerna och väntar på deras svar.

Hon säger att processen har gått snabbt för att man vill få den nya ordningen på plats så snart som möjligt så att man vet vad skolans förutsättningar är för framtiden.

– Det är självklart synd om personalen tycker att det gått för snabbt, men den tidsplan vi har just nu är ganska tight. Det är tråkigt att behöva säga att vi inte vet än hur det kommer bli, men vi undanhåller inget.

Tollare har krediter på 13 miljoner kronor till IOGT-NTO som löper ut i slutet av mars. Den fastighet i Saltsjö-Boo som IOGT-NTO skulle ta över har värderats till över 70 miljoner kronor. Men det underhåll som behöver göras på fastigheterna och andra investeringar beräknas komma att kosta runt 100 miljoner.

IOGT-NTO:s ekonomichef Jobbjörn Folkesson säger att det är en investering som man hoppas kommer kunna ge avkastning, men tidigast om tio år.

– Folkhögskoleverksamhet är inte lönsamt, så investeringen bygger på att vi hittar lönsamhet i andra delar av fastigheten.

Camilla Berner försäkrar att skolan oavsett kommer att finnas kvar.

– Vi ska bedriva folkhögskola länge till. Det är otroligt viktigt både för samhället och rörelsen.

Jens Wingren

De livnär sig på vår önskan att få må bra

Människor vill må bra. Vi vill känna glädje, lycka och gemenskap. Bortom våra invanda beteenden och befästa normer tror jag också att den strävan är anledningen till att många använder alkohol.

Vår förrädiska alkoholkultur, med alkoholindustrin som motor, vill nämligen ofta få oss att tro att detta bäst uppnås genom flaskan. Men verkligheten pekar ofta på det motsatta.

IOGT-NTO:s senaste forskningsrapport – framtagen av några av världens ledande alkoholforskare – har dykt ned i hur alkohol påverkar hjärnan.

Från demens till stroke, på område efter område, påverkar alkohol hjärnan negativt. Även den psykiska hälsan försämras av alkohol. Det som många använder för att må bra kan tvärtom ofta leda till ångest, depression och till och med självmord.

Det är något djupt cyniskt över detta. I sökandet efter att må bra möter vi föreställningar om alkohol som säger en sak, men som

leder till en annan. Det är föreställningar som såklart eldas på av alkoholindustrin, som bygger hela sin överlevnad på detta kollektiva, destruktiva självbedrägeri som är vår alkoholkultur.

Tyvärr är det alltför många människor i vår värld som mår dåligt. Vi i nykterhetsrörelsen har i alla år inte bara kämpat emot alkoholindustri och alkoholnorm, utan också för att fler ska få känna lycka, glädje och gemenskap.

Alltför många hindras idag från att känna just detta på grund av alkoholens framträdande roll. Fler hade mått bättre om alkoholen hade tagit mindre plats i våra liv.

Lyckligtvis går det att påverka. Genom ett effektivt förebyggande arbete och en ansvarsfull alkoholpolitik när vi långt. Med ditt engagemang för dina medmänniskor och med ett ställningstagande för en nyktrare värld när vi ännu längre.

Lucas Nilsson
Förbundsordförande

”Alltför många hindras idag från att känna lycka, glädje och gemenskap på grund av alkoholen.”

Nu är det slut*

*Men på webben publicerar vi nya artiklar varje vardag. Välkommen in på accentmagasin.se

VÅGA PRATA OM ALKOHOL

KUNSKAP GER FÖRÄNDRING

DÄRFÖR FORTSÄTTER VI PRATA OM ALKOHOL. Under hösten gjorde IOGT-NTO:s medlemmar en fantastisk insats när vi tillsammans delade ut närmare 4000 påsar med information till lika många kommunpolitiker.

NU ÄR DET REGIONERNAS TUR. Det är hos regionerna kostna-

derna för alkoholens konsekvenser landar tyngst. Samtidigt brottas man med enorma underskott och det talas om vårdkris.

VI VILL VISA ATT DE HÄR KOSTNADERNA GÅR ATT PÅVERKA. Därför ska vi under året besöka ett regionfullmäktigemöte i var och en av landets 21 regioner. När 2024 är slut ska alla regionfullmäktigeledamöter fått ta emot ett exemplar av

vår KUNSKAPSMAPP fullpackad med gedigen kunskap från våra forskningsrapporter, en översikt av kostnaderna för den egna regionen, och självklart förslag på lösningar på de utmaningar vi ser finns.

Mer information om kampanjen och tips på hur just du kan bidra hittar du på vår hemsida.

➔ **IOGT.SE/VAGA-PRATA-OM-ALKOHOL**